

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **M. J.**
bytem X
zastoupen JUDr. Marcelem Jurčagou, advokátem
sídlem Purkyňova 143/18, Vyškov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2020, č. j. MPSV 2020/84976-921, sp.
zn. SZ/MPSV-2020/77885-921,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 3. 3. 2020, č. j. 30703/20/VY, nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon

o státní sociální podpoře“). Žalobce požádal o příspěvek na bydlení ve vlastní stavbě na adrese X, která je v katastru nemovitostí vedena jako stavba pro rekreaci. Dle sdělení stavebního úřadu je objekt určen svým užíváním jako stavba pro rodinnou rekreaci a nenachází se v něm žádná bytová jednotka. Nejedná se tudíž o byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí úřadu práce tak, že ve výroku doplnil odkaz na § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, věcně se však se závěry úřadu práce ztotožnil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Namítá, že účelem novelizace zákona o státní sociální podpoře, kterou bylo do zákona vloženo ustanovení § 24 odst. 5, nebylo vyloučit z možnosti pobírat příspěvek na bydlení osoby nacházející se v situaci žalobce. Účelem novely dle důvodové zprávy bylo zamezit tomu, aby příspěvek na bydlení byl poskytován v případech pronajímání jiného než obytného prostoru, tj. zejména zamezit tzv. „obchodu s chudobou“ v případech, kdy pronajímatel nájemci pronajímá jiný než obytný prostor za nadsazené nájemné neodpovídající předmětu pronájmu.
3. Stavba žalobce sice nesplňuje formální požadavky na trvalé bydlení, nicméně je souborem několika po všech směrech standardně vybavených místností. Je tedy stavbou, ve které lze objektivně bez jakýchkoli problémů pohodlně a kvalitně trvale bydlet, což žalobce také činí. Dle žalobce nelze objektivně zdůvodnit, proč osoba vlastníci nemovitost, ve které lze pohodlně a kvalitně bydlet, avšak která zároveň nesplňuje formální požadavky na trvalé bydlení, by neměla mít nárok na příspěvek na bydlení, zatímco osoba vlastníci nemovitost, která splňuje formální požadavky na trvalé bydlení, by nárok na příspěvek na bydlení mít měla, ačkoli v obou těchto nemovitých věcech lze bydlet za v podstatě totožných podmínek. Z tohoto důvodu je žalobce přesvědčen, že v principu lze nadále vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010 – 98, podle něhož nelze vysledovat objektivní a rozumné důvody, proč pro účely příspěvku na bydlení odlišovat osoby prokazatelně trvale bydlící ve stavbě určené k individuální rekreaci, kterou vlastní, a osoby, jejichž byt se nachází ve stavbě určené k bydlení. Není proto důvodu, proč by příspěvek na bydlení neměl být žalobci přiznán.
4. Žalobce proto navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010 – 98, byly překonány novelizací zákonné úpravy, která nyní definuje byt pro účely zákona o státní sociální podpoře. Pokud tedy příslušný prostor není určen k trvalému bydlení dle zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále jen „stavební zákon“), nebo není zkolaudován jako byt, nejsou splněny zákonné podmínky pro vznik nároku na příspěvek na bydlení. Ve věci žalobce přitom není sporu o tom, že jeho nemovitost není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.
6. Žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 – 28, podle něhož pro naplnění definice bytu dle uvedeného ustanovení nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána, nýbrž je zapotřebí též naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností

k trvalému obývání dle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Stavební úřad přitom výslovně vyloučil splnění těchto podmínek, což žalobce ani nijak nerozporuje.

7. Žalobce sám odkazuje na důvodovou zprávu k novele zákona, podle níž jiné právní vztahy k bytu nebo bydlení v ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech (tj. např. ve stavbě pro rekreaci) bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
9. Žaloba **není důvodná**.
10. V nynější věci není sporu o tom, že žalobce bydlí (a žádá v této souvislosti o příspěvek na bydlení) ve stavbě č. p. X v k. ú. X, která je stavbou pro rodinnou rekreaci. Tato skutečnost vyplývá z katastru nemovitostí i sdělení stavebního úřadu ze dne 13. 2. 2020, podle něhož je objekt v souladu s dochovaným rozhodnutím z roku 1990 a ověřenou projektovou dokumentací určen svým užíváním jako stavba pro rodinnou rekreaci a nenachází se v něm žádná bytová jednotka. Skutkové závěry správních orgánů nečiní žalobce spornými, pochybení spatřuje v právním posouzení věci.
11. Podle § 24 odst. 1 a 2 zákona o státní sociální podpoře nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu; za vlastníka bytu se považuje i vlastník nemovitosti, ve které je byt, který vlastník užívá. Podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře s účinností od 1. 1. 2015 platí, že *bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt*.
12. K dané úpravě Nejvyšší správní soud konstatoval, že „v České republice je zajištěna veřejnoprávní ochrana v oblasti bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel dvěma dávkami, a to příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory a doplatkem na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Ustanovení § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje i důvodová zpráva k novelizovanému § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, která ve zvláštní části, části druhé, bodu 12 uvádí, že nárok na příspěvek na bydlení zákonodárce spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení“ (žalovaným odkazovaný rozsudek ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 – 28).

13. Pro naplnění definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře proto nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána. Je zapotřebí taktéž naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému bydlení podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu (shodně např. rozsudky ze dne 26. 6. 2018, č. j. 9 Ads 253/2017 – 26, a ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Ads 269/2018 – 17). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tato skutečnost vyplývá i z důvodové zprávy k novelizovanému § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Nelze tedy přijmout tvrzení žalobce, který ze stejné důvodové zprávy dovozuje, že předmětná novela dopadla na osoby v situaci žalobce, aniž by to zákonodárce zamýšlel.
14. Úprava novelizovaného § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře oproti předchozí právní úpravě nově definuje pojem bytu pro účely tohoto zákona, což předchozí právní úprava nečinila. Závěry žalobcem odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, 3 Ads 23/2010 – 98, již proto nelze na řízení zahájena po nabytí účinnosti nové právní úpravy (od 1. 1. 2015) plně aplikovat (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2020, č. j. 5 Ads 83/2020 – 23).
15. V žalobcem odkazovaném rozsudku soud při výkladu zákona výslovně vycházel ze skutečnosti, že definice bytu nebyla v zákoně o státní sociální podpoře obsažena. V situaci, kdy bylo možno více výkladů právního předpisu (resp. pojmu byt), zvolil Nejvyšší správní soud ten výklad, který dle něj nejlépe naplnil objektivní smysl zákona a současně chránil subjektivní veřejná práva jeho adresátů. Za nynějšího právního stavu však pojem bytu pro účely zákona definován je, a podobný interpretační prostor již správním orgánům ani soudům zákon neposkytuje. Jak bylo taktéž v rozsudku, na který žalobce odkazuje, zdůrazněno, je přitom zejména na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007 – 72).
16. Žalobní námitky proto krajský soud neshledal důvodnými, a to zejména s ohledem na znění § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, úmysl zákonodárce vyjádřený v důvodové zprávě k uvedenému ustanovení a skutečnost, že Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010 – 98, vyjadřoval k předchozí právní úpravě, která doznala významné změny.

V. Závěr a náklady řízení

17. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 10. listopadu 2021

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce